

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 9.2.2007
COM(2007) 51 окончателен

2007/0022 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно защитата на околната среда чрез наказателното право

(представено от Комисията)

{SEC(2007) 160}

{SEC(2007) 161}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1) КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

За да се гарантира висока степен на защита на околната среда - цел, залегнала в Договора за ЕО (член 174, параграф 2 ЕО), - трябва да се обърне внимание на нарастващия проблем с престъпленията спрямо околната среда.

Това предложение заменя предложението за директива на Парламента и на Съвета относно защитата на околната среда чрез наказателното право (2001/0076(COD)), изменено след първо четене от Европейския парламент, за да се отразят заключенията на Европейския съд в неговото решение от 13 септември 2005 г. (С-176/03, Комисията с/у Съвета), което анулира Рамково решение 2003/80/ПВР относно защитата на околната среда чрез наказателното право.

Според решението Общността може да предприеме мерки, свързани с наказателното право на държавите-членки, които смята за необходими, за да гарантира, че определените от нея правила относно защитата на околната среда са напълно ефективни.

Общността и държавите-членки приеха многобройни законодателни актове, целящи защитата на околната среда. Различни изследвания сочат обаче¹, че действащите в момента в държавите-членки санкции, не са винаги достатъчни, за да бъде ефективно осъществена политиката на Общността в областта на защитата на околната среда. В държавите-членки не са в сила наказателни санкции за всички сериозни престъпления спрямо околната среда, въпреки че само те ще имат достатъчно разубеждаващ ефект поради няколко причини.

Първо, налагането на наказателни санкции показва обществено неодобрение от качествено различен характер спрямо административните санкции или механизмите за компенсация в гражданското право.

Второ, административните или други финансови санкции могат да се окажат без разубеждаващ характер в случаите, в които нарушителите са финансово слаби или напротив, много силни. В такива случаи биха могли да се изискват наказания, свързани с лишаване от свобода.

Освен това средствата на разследването и наказателното преследване (и на взаимната юридическа помощ между държавите-членки) притежават повече сила, отколкото средствата на административното или гражданско право и могат да подобрят ефективността на тези процедури.

Накрая, съществува допълнителна гаранция за безпристрастност, защото разследващите органи, т.е органи, различни от тези, издали лицензите или разрешителните за замърсяване, ще извършват разследването.

¹ Най-важните проучвания могат да бъдат намерени на сайта на ГД „Околна среда“, посветен на престъпленията спрямо околната среда: <http://ec.europa.eu/environment/crime/index.htm#studies>.

Освен факта, че видовете приложими санкции се различават в държавите-членки, съществуват също така значителни разлики по отношение на нивата на санкции, които се прилагат за подобни или еднакви нарушения. Престъпленията спрямо околната среда често имат отражения с трансграничен характер. Следователно нарушителите в момента са в състояние да се възползват от съществуващите различия между законодателствата на държавите-членки. Ето защо проблемът трябва да бъде решаван чрез действие на ниво на Общността.

- **Общ контекст**

През 1998 г. Съветът на Европа прие Конвенция за опазване на околната среда чрез наказателното право.

Европейският съвет, провел се в Тампере през октомври 1999 г., призова за усилия за намиране на споразумение за общи дефиниции, подвеждане под отговорност и санкции за ограничен брой от особено подходящи за това сектори от престъпления, включително престъпленията спрямо околната среда.

През февруари 2000 г. кралство Дания представи инициатива за рамково решение за борба със сериозните престъпления спрямо околната среда.

Съветът по въпросите на правосъдието и вътрешните работи постигна съгласие на 28 септември 2000 г. за установяването на „аки“ в областта на нарушенията спрямо околната среда.

На 13 март 2001 г. Комисията прие предложение за директива относно защитата на околната среда чрез наказателното право. Целта на предложената директива беше осигуряването на по-ефективно прилагане на законодателството на Общността в областта на защитата на околната среда чрез установяване в Общността на минимален набор от престъпления.

Европейският парламент прие доклад върху предложението на първо четене на 8 април 2002 г.

На 30 септември 2002 г. Комисията прие изменено предложение, включващо няколко от предложените от Парламента предложения.

Съветът не обсъди предложението на Комисията, а вместо това прие на 27 януари 2003 г. по инициатива на Дания Рамково решение 2003/80/ПВР относно защитата на околната среда чрез наказателното право.

Съдът на Европейските общности анулира това рамково решение с решението си от 13 септември 2005 г. (С-176/03) поради нарушаване на член 47 от Договора за ЕС., считайки, че по характера на тяхната цел и съдържание членове 1 - 7 на това рамково решение имат за основна цел защитата на околната среда и биха могли да бъдат правилно приети въз основа на член 175 от Договора за ЕС.

На 30 ноември 2005 г. Комисията прие съобщение, в което изложи възгледите си по отношение на последствията от решението по дело С-176/03, включително нуждата от приемане на ново законодателно предложение върху престъпленията спрямо околната среда.

В светлината на решението е необходимо да се оттегли предложението от 2001 г. за директива относно защитата на околната среда чрез наказателното право и да се представи ново предложение, включващо съдържанието на членове 1 – 7 на анулираното рамково решение. Някои престъпления ще трябва да бъдат променени, като се вземат предвид развитията в законодателството на Общността в областта на околната среда. Освен това бяха включени някои допълнителни елементи, счестени за необходими за осигуряване на ефективна защита на околната среда, като сближаването на приложимите санкции за особено сериозните престъпления спрямо околната среда.

Вследствие на дело 176/03 на Съда на ЕО Комисията възнамерява да представи по-късно през 2007 г. предложение за директива за изменение на Директива 2005/35/ЕО относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения.

- **Действащи разпоредби в областта, за която се отнася предложението**

Въпреки че законодателството в областта на околната среда изисква в множество случаи държавите-членки да приемат разубеждаващи, ефективни и съответстващи санкции спрямо нарушенията на съответните закони, не съществуват разпоредби, които да принуждават държавите-членки да приемат специфични наказателни санкции за сериозни нарушения спрямо околната среда.

- **Съвместимост с другите политики и цели на Съюза**

Предложената директива зачита основните права и спазва принципите, признати от Хартата за основните права на Европейския съюз. По-специално, тя е изготвена в съответствие с принципите за справедливост, изложени в глава VI на Хартата, и цели насърчаването на интеграцията в политиките на Общността на защита на околната среда от високо ниво в съответствие с принципа за устойчивото развитие, посочен в член 37 от Хартата.

2) **КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО**

- **Консултация със заинтересовани страни**

Проблемът за престъпленията спрямо околната среда бе обсъждан на редица международни и европейски форуми в продължение на много години.

Комисията организира публична конференция за престъпленията спрямо околната среда през ноември 2003 г. и участваше с поддръжка в семинар по въпроса, организиран от Кралския институт по международни отношения в Лондон през 2002 г. Допълнителни срещи на експерти по въпросите на специфичното престъпление незаконна търговия със застрашени видове бяха проведени през 2001 г. във Франкфурт и през 2004 г. в Будапеща.

По-нататъшната консултация на заинтересованите страни не бе счестена за необходима и осъществима в този случай. След анулирането на Рамково решение 2003/80/ПВР от страна на Съда на Европейските общности от 13 септември 2005 г. в областта на престъпленията спрямо околната среда се образува

законодателен вакуум, който трябва да бъде запълнен възможно най-скоро.

- **Събиране и използване на експертни мнения**

През последните години по темата бяха проведени редица семинари, конференции и срещи на експерти, които предоставиха информация и помогнаха за оформяне на предложението.

- **Оценка на въздействието**

При оценката на въздействието бяха взети предвид различни варианти: възможността да не се предприема действие на ниво ЕС, възможността да се подобри сътрудничеството между държавите-членки чрез инициативи на доброволни начала, възможността за пълна хармонизация на законодателството в областта на престъпленията спрямо околната среда и накрая, ограничено сближаване на националното законодателство в тази сфера в държавите-членки.

Липсата на действие или необвързващото действие от страна на законодателя на Общността не би постигнало положително въздействие върху степента на защита на околната среда и не би решило съществуващите трудности чрез справяне с престъпленията спрямо околната среда, трудности, които до значителна степен се дължат на различията между законите на държавите-членки.

Пълната хармонизация на законодателството в областта на престъпленията спрямо околната среда би превишила необходимото, пренебрегвайки факта, че националното наказателно право е все още силно повлияно от съответните културни ценности на всяка държава-членка, така че се изисква известна гъвкавост в прилагането.

По отношение на ограниченото сближаване бяха предвидени три възможни мерки: хармонизация на списък от сериозни нарушения, хармонизация на отговорността на юридическите лица и сближаване на степента на санкциите за нарушения, извършени при утежняващи вината обстоятелства. И в трите случая възможното отражение върху степента на защита на околната среда, както и върху полицейското и съдебно сътрудничество бяха оценени много положително, а именно, че цената за предприятията и натоварването на публичните власти не биха били значителни.

Докладът за оценката на въздействието може да се види на адрес: http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm.

3) ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Резюме на предложеното действие**

Предложената директива установява минимален набор от сериозни нарушения спрямо околната среда, които се считат за престъпни в Общността, когато са извършени умишлено или поне със сериозно нехайство. Участието или подбудата към такива действия също се считат за престъпления. Отговорността на юридическите лица е подробно дефинирана.

Нарушенията се наказват чрез ефективни, съответстващи и разубеждаващи наказателни санкции за физическите лица, докато за юридическите се прилагат наказателни или ненаказателни санкции.

За нарушения, извършени при някои утежняващи вината обстоятелства, като причиняване на особено тежки последици или въвличане на престъпна организация минималният размер на максималните санкции за физически и юридически лица е също предмет на сближаване.

- **Правно основание**

Разпоредбите на настоящата директива са свързани със защитата на околната среда. Следователно, избраното правно основание е член 175, параграф 1 на Договора за ЕО.

- **Принцип на субсидиарност**

Принципът на субсидиарност се прилага, тъй като предложението не попада в изключителната компетенция на Общността.

Целите на предложението не могат да бъдат достигнати в достатъчна степен от държавите-членки поради следните причини.

По-строги санкции в отделните държави-членки не биха разрешили проблема ефективно, тъй като извършителите биха могли да избегнат тези държави-членки, като вършат дейността си от места с по-снизходително законодателство.

Чрез действие на Общността целите на предложението ще бъдат постигнати по-добре поради следните причини.

Предложението ще предвиди минимален стандарт на ниво Общност на съставните елементи на сериозни престъпления спрямо околната среда, на отговорността на юридическите лица, както и на тежестта на наказанията за особено сериозни престъпления спрямо околната среда. Това ще гарантира, че сериозните случаи на престъпления спрямо околната среда се третират по подобен начин във всички държави-членки и че нарушителите не могат да се възползват от съществуващите различия между националните законодателства. Също така ще бъде улеснено сътрудничеството между държавите-членки в случаите с трансгранични проблеми.

Политиката на Общността за защита на околната среда трябва да бъде прилагана напълно навсякъде в Общността. За тази цел в областта на санкциите трябва да се осъществи сближаване.

Престъпленията спрямо околната среда обикновено имат трансграничен характер, тъй като често включват трансгранична дейност и имат съответните последици като полученото замърсяване на околната среда.

Предложената директива създава само едно минимално ниво на хармонизация по отношение на дейностите, които трябва да бъдат считани за престъпления и извършва сближаване на минималните степени на наказания, които трябва да се

прилагат в най-сериозните случаи, когато нарушението има особено сериозен резултат или е извършено при утежняващи обстоятелства.

Следователно предложението е в съответствие с принципа на субсидиарност.

- **Принцип на пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност поради следните причини.

Избраното действие е директива, която оставя на държавите-членки висока степен на гъвкавост при прилагането. Съгласно член 176 ЕО държавите-членки са свободни да поддържат или въвеждат по-строги мерки от тези, предвидени в директивата. Например те могат да установят допълнителни нарушения, да разширят обхвата на виновността до обикновено нехайство и/или да въведат допълнителни видове или по-тежки наказания.

Изпълнението на директивата не води до значителна финансова и административна тежест, тъй като наказателното законодателство и съдебните структури вече съществуват в държавите-членки. Възможното увеличаване на наказателните дела и наказателното преследване може да предизвика допълнителна тежест за държавите-членки, но същевременно разубеждаващият ефект от по-тежките санкции би трябвало да доведе до намаляване на извършените нарушения и по-този начин да спомогне в дългосрочен план за намаляването на броя на наказателните дела.

- **Избор на инструменти**

Предложен инструмент: директива.

Други средства не са подходящи поради следните причини.

Подходящият инструмент за това действие е директивата: тя създава задължителен минимален стандарт за защита на околната среда чрез наказателното право, но оставя на държавите-членки гъвкавост при осъществяване на директивата в националните наказателни законодателства.

4) ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Общността.

5) ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- **Таблица на съответствие**

Държавите-членки трябва да съобщят на Комисията текста на националните разпоредби за транспониране на директивата, както и таблица на съответствие между тези разпоредби и директивата.

- **Европейско икономическо пространство**

Предложеният акт засяга материя от значение за ЕИП и следователно трябва да бъде разширен до Европейското икономическо пространство.

- **Подробно обяснение на предложението**

1. **Определение на нарушенията**

Определението на нарушенията отговаря в голяма степен на дефинициите, съдържащи се в Рамково решение 2003/80/ПВР, като се вземат предвид някои изменения на първоначалното предложение за директива от страна на Европейския парламент, приети от Комисията след първо четене.

Мнозинството от нарушенията се обвързват със зависимост от резултатите на дейностите, т.е дали причиняват или могат да причинят сериозни щети на хората или околната среда.

Всички нарушения освен едно предполагат извършването на „незаконно“ деяние, като с термина „незаконно“ се определя деяние, нарушаващо законодателството на Общността или на държавите-членки, административните разпоредби или решения на компетентен орган, имащи за цел защитата на околната среда. При единственото самостоятелно нарушение (член 3, буква а) резултатът – смърт или сериозно увреждане на лице – е толкова сериозен, че изискването за незаконен характер не е необходимо за оправдание на криминализирането му.

За разлика от рамковото решение, в предложението, когато се говори за нарушенията, се употребява термина „материал“ вместо „вещество“ (член 3, букви а) и б)), тъй като този термин е по-широк. Съответно Комисията вече бе отхвърлила една поправка на Европейския парламент за първоначалното предложение за директива.

В съответствие с първоначалното предложение бе добавено допълнително нарушение по отношение на незаконното значително влошаване на състоянието на защитен ареал. Освен това бе включено специално нарушение, свързано с незаконните превози на отпадъци, отчитайки новото законодателство на Общността в тази област. Незаконните превози на отпадъци се считат за престъпления само при тежките случаи, т.е когато те се превозват в значителни количества и с цел печалба.

Няколко нарушения съдържат относително неопределени термини като „значителни щети“ или „сериозни увреждания“. Тези термини не са определени и тяхната оценка е оставена на тълкуването на държавите-членки в светлината на техните традиции и правни системи.

Описаното поведение се счита за престъпление, когато се извършва умишлено или поне със сериозно нехайство, включително извършване на деяние в качеството на участник или подбудител.

2. Отговорност на юридическите лица

Както се отбелязва в рамковото решение, държавите-членки гарантират юридическите лица да могат бъдат държани отговорни за нарушенията, извършени в тяхна полза от лица, действащи от тяхно име, или когато действието на тези лица е било възможно поради липса на наблюдение или контрол.

Не се определя дали отговорността на юридическите лица е наказателна или не. По този начин държавите-членки, които не признават наказателната отговорност на юридическите лица в националното си законодателство, не са длъжни да променят националната си система.

3. Санкции

Санкциите, приложени срещу престъпленията спрямо околната среда трябва да бъдат ефективни, пропорционални и разубеждаващи, както за физическите, така и за юридическите лица.

В допълнение към това изискване настоящите значителни разлики в санкциите в националните законодателства на държавите-членки налагат необходимостта да се предвиди сближаване на степените на наказанията, отговарящи на тежестта на нарушението, поне за особено тежките случаи. Без това сближаване извършителите биха могли да се възползват от празнините в националните законодателства на държавите-членки.

Утежняващите обстоятелства, за които се предвижда сближаване на наказанията, са особено сериозния резултат от нарушението, като смърт или сериозното увреждане на лице или значителните щети на околната среда, или извършването на деянието в рамките на престъпна организация. Тези обстоятелства вече се считат най-общо за особено сериозни в националните наказателни законодателства на държавите-членки и са вече обект на други инструменти на ЕС.

Що се отнася до лишаването от свобода, предложеното сближаване с тристепенен подход отговаря на заключенията на Съвета по въпросите на правосъдието и вътрешните работи на 25-26 април 2002 г. Степените зависят от моралния елемент (сериозно нехайство или умисъл) и съответните утежняващи обстоятелства. Системата от глоби за юридическите лица следва също така тристепенен подход, отговарящ на разработения от Съвета по въпросите на правосъдието и вътрешните работи за наказанията със затвор. Обхватът на размера на глобите за юридически лица е подобен на договорения от Съвета в Рамково решение 2005/667/ПВР относно замърсяването, причинено от кораби.

За физическите и юридическите лица се предлагат алтернативни санкции. Тези санкции в много случаи могат да бъдат по-ефективни от лишаването от свобода и включват задължението да се възстановят щетите върху околната среда, поставянето под съдебен контрол, забраната за започване на търговска дейност или публикуването на съдебни решения.

Въпреки че в много случаи основен инструмент ще бъде конфискуването на предмети, свързани с престъпление, не беше сметено за необходимо включването на специфична разпоредба, тъй като повечето от тежките престъпления спрямо околната среда ще бъдат обхванати от Рамково решение 2005/212/ПВР относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления.

4. Период на прилагане

Периодът на прилагане за държавите-членки е [18] месеца, имайки предвид, че членове 3,4 и 6 до голяма степен повтарят съдържанието на членове 2 – 6 от анулираното Рамково решение 2003/80/ПВР. Периодът на прилагане за това рамково решение приключи на 27 януари 2005 г., така че държавите-членки ще са извършили значителна част от нужната дейност по прилагането на настоящата директива.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно защитата на околната среда чрез наказателното право

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 175, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията²,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет³,

като взе предвид становището на Комитета на регионите⁴,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора⁵,

като имат предвид, че:

- (1) В съответствие с член 174, параграф 2 политиката на Общността в областта на околната среда има за цел постигането на високо равнище на защита.
- (2) Общността е загрижена от увеличаването на нарушенията спрямо околната среда и тяхното отражение, които все повече се разширяват отвъд границите на държавите, в които са извършени нарушенията. Тези нарушения застрашават околната среда и следователно изискват съответен отговор.
- (3) Опитът сочи, че съществуващите системи от санкции не са достатъчни, за да се постигне пълно спазване на законите за защита на околната среда. Това спазване може и трябва да бъде подсилено от прилагането на наказателни санкции, които показват обществено неодобрение от качествено различен характер спрямо административните санкции или механизмите за компенсация в гражданското право.
- (4) Общите правила в областта на наказателните санкции позволяват да се използват по-ефективни методи на разследване и подпомагане в рамките на държавите-членки и помежду им, отколкото при административното сътрудничество.

² ОВ С [...], [...], стр. [...].

³ ОВ С [...], [...], стр. [...].

⁴ ОВ С [...], [...], стр. [...].

⁵ ОВ С [...], [...], стр. [...].

- (5) Чрез възлагането на задачата за налагане на санкции на съдебните власти, а не на административните, отговорността за разследване и налагане на спазването на наредбите в областта на околната среда се пада на органи, които са независими от тези, предоставящи разрешителни за експлоатация и за изпускане на емисии.
- (6) За да се постигне ефективна защита на околната среда, съществува особена нужда от по-разубеждаващи санкции за дейностите, увреждащи околната среда, които обикновено причиняват или е възможно да причинят значителни щети на въздуха, включително стратосферата, почвата, водата, животните или растенията, включително съхраняването на видовете.
- (7) Несъблюдаването на правно задължение за действие може да има същите последици като активното поведение и следователно също подлежи на съответните санкции.
- (8) Следователно такова поведение следва да се счита за престъпление в цялата Общност, когато е извършено умишлено или със сериозно нехайство.
- (9) За да се постигне ефективна защита на околната среда, участието и подбуждането към такива действия също следва да се счита за престъпление.
- (10) Дейностите, увреждащи околната среда, следва да бъдат наказуеми с ефективни, съответстващи и разубеждаващи наказателни санкции, които следва да се прилагат също и за юридическите лица навсякъде в Общността, защото престъпленията спрямо околната среда се извършват до голяма степен в интерес на юридическите лица или в тяхна полза.
- (11) Освен това значителните разлики в степента на санкциите в държавите-членки налагат необходимостта да се предвиди при известни обстоятелства сближаване на тези степени, отговарящи на тежестта на нарушението.
- (12) Това сближаване е особено важно в случаите, в които нарушенията имат тежки последици или са извършени в рамките на престъпни организации, които играят значителна роля в престъпленията спрямо околната среда.
- (13) Тъй като настоящата директива предвижда минимални правила, държавите-членки могат да приемат или поддържат по-строги мерки по отношение на ефективната защита на околната среда чрез наказателното право.
- (14) Държавите-членки предоставят на Комисията информация относно прилагането на настоящата директива, за да ѝ позволят да оцени ефекта от тази директива.
- (15) Тъй като целите на действието, което следва да се предприеме, по-специално осигуряването на по-ефективна защита на околната среда, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и съответно могат да бъдат постигнати по-успешно на ниво Общност, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, както е постановено в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, формулиран в този член, настоящата директива не предвижда повече от необходимото за постигане на тези цели;

- (16) Настоящият акт спазва основните права и принципи, признати по-специално от Хартата за основните права на Европейския съюз.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1
Предмет

Настоящата директива установява мерки, свързани с наказателното право, с цел по-ефективна защита на околната среда.

Член 2
Определения

За целите на настоящата директива:

- (а) „незаконно“ означава нарушаващо законодателството на Общността, или закон, административна наредба или решение на компетентен орган в държава-членка, имащи за цел защитата на околната среда.
- (б) „юридическо лице“ означава всеки правен субект, който притежава такъв статут според приложимото национално законодателство, с изключение на държавите или други обществени органи, упражняващи суверенните си права, и публичните международни организации.

Член 3
Нарушения

Държавите-членки гарантират, че следните действия се считат за престъпление, когато са извършени умишлено или поне със сериозно нехайство.

- (а) изпускането, емисията или влагането на известно количество материали или йонизиращо лъчение във въздуха, почвата или водата, което причинява смърт или сериозни увреждания на лице;
- (б) незаконното изпускане, емисия или влагане на известно количество материали или йонизиращо лъчение във въздуха, почвата или водата, което причинява или може да причини смърт или сериозни увреждания на лице или значителни щети на качеството на въздуха, почвата, водата, животните или растенията;
- (в) незаконното третиране, включително изхвърляне и съхранение, транспортиране, износ или внос на отпадъци, включително опасни отпадъци, които причиняват или могат да причинят смърт или сериозни увреждания на лице или значителни щети на качеството на въздуха, почвата, водата, животните или растенията;
- (г) незаконната експлоатация на инсталация, в която се провежда опасна дейност, или в която се съхраняват или използват опасни вещества или препарати и която причинява или може да причини извън инсталацията смърт или сериозни

увреждания на лице или значителни щети на качеството на въздуха, почвата, водата, животните или растенията;

- (д) незаконният превоз на отпадъци, както е определен в член 2, параграф 35 от Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета⁶ с цел печалба и в значителни количества, когато превозът се извършва с една единствена дейност или с няколко дейности, които изглеждат свързани;
- (е) незаконното производство, третиране, съхранение, използване, транспортиране, износ или внос на ядрени материали или други опасни радиоактивни вещества, които причиняват или могат да причинят смърт или сериозни увреждания на лице или значителни щети на качеството на въздуха, почвата, водата, животните или растенията;
- (ж) незаконното притежание, придобиване, увреждане, убийство или търговия с екземпляри от защитени видове от дивата флора и фауна или техни части или продукти;
- (з) незаконното значително влошаване на състоянието на защитен ареал;
- (и) незаконната търговия или използване на озоноразрушаващи вещества.

Член 4 *Участие и подбуда*

Държавите-членки гарантират, че участието или подбудата към действията, посочени в член 3, се считат за престъпление.

Член 5 *Санкции*

1. Държавите-членки гарантират, че извършването на нарушенията, посочени в членове 3 и 4, са наказуеми с ефективни, съответстващи и разубеждаващи наказателни санкции.
2. Държавите-членки гарантират, че извършването на нарушенията, посочени в член 3, букви б) – з), е наказуемо с максимално наказание от поне между една и три години лишаване от свобода, когато нарушението е извършено със сериозно нехайство и причинява значителни щети на въздуха, почвата, водата, животните или растенията.
3. Държавите-членки гарантират, че извършването на следните нарушения е наказуемо с максимално наказание от поне между две и пет години лишаване от свобода:
 - (а) нарушението, посочено в член 3, буква а), когато нарушението е извършено със сериозно нехайство;

⁶ ОВ L 190, 12.7.2006 г., стр. 1.

- (б) нарушенията, посочени в член 3, букви б) – е), когато нарушението е извършено със сериозно нехайство и причинява смъртта или сериозни увреждания на лице;
 - (в) нарушенията, посочени в член 3, букви б)–з), когато нарушението е извършено умишлено и причинява значителни щети на въздуха, почвата, водата, животните или растенията;
 - (г) нарушенията, посочени в член 3, когато нарушението е извършено в рамките на престъпна организация по смисъла на Рамково решение [... относно борбата с организираната престъпност]⁷.
4. Държавите-членки гарантират, че извършването на следните нарушения е наказуемо с максимално наказание от поне между пет и десет години лишаване от свобода:
- (а) нарушението, посочено в член 3, буква а), когато нарушението е извършено умишлено;
 - (б) нарушенията, посочени в член 3, букви б) – е), когато нарушението е извършено умишлено и причинява смъртта или сериозни увреждания на лице;
5. Наказателните санкции, предвидени в този член, могат да бъдат придружени от други санкции или мерки, и по-специално:
- (а) лишаването от права на физическо лице да извършва дейност, изискваща официално разрешение или одобрение, или да основава, ръководи или управлява компания или фондация, когато фактите, довели до неговото осъждане показват висока степен на риск от повтаряне на същия вид престъпна дейност;
 - (б) публикуването на съдебното решение, свързано с осъждането, или прилаганите санкции или мерки;
 - (в) задължението да се възстановят щетите върху околната среда.

Член 6

Отговорност на юридическите лица

1. Държавите-членки гарантират, че юридическите лица могат да бъдат държани отговорни за нарушенията, посочени в член 3, извършени в тяхна полза от лице, действащо било то индивидуално или като част от орган на юридическо лице, което има водеща позиция в рамките на юридическото лице въз основа на:
- (а) мандат за представляване на юридическото лице или

⁷ ОВ L [...], [...], стр. [...].

- (б) правомощие за взимане на решения от името на юридическото лице или
- (в) правомощие за упражняване на контрол в рамките на юридическото лице.

Държавите-членки гарантират също така, че юридическите лица могат да бъдат държани отговорни за тяхното участие като съучастници или подбудители при извършването на нарушенията, посочени в член 3.

2. Държавите-членки гарантират също така, че юридическо лице може да бъдат държано отговорно, в случаите, в които липсата на наблюдение или контрол от страна на лице, посочено в параграф 1, е направила възможно извършването на нарушение, посочено в член 3, в полза на това юридическо лице от лице на негово подчинение.
3. Отговорността на юридическите лица по параграфи 1 и 2 не изключва наказателно преследване срещу физически лица, които са извършители, подбудители или съучастници в нарушенията, посочени в член 3.

Член 7

Санкции за юридическите лица

1. Държавите-членки гарантират, че юридическо лице, държано отговорно за нарушение по смисъла на член 6, може да получи наказание от ефективни, съответстващи и разубеждаващи санкции, които включват наказателни или ненаказателни глоби.
2. Глобите, предвидени в параграф 1, възлизат на:
 - (а) максимален размер от поне между EUR 300 000 и EUR 500 000 в случаите, в които нарушението, посочено в член 3, букви б) – з), е извършено със сериозно нехайство и причинява значителни щети на въздуха, почвата, водата, животните или растенията.
 - (б) максимален размер от поне между EUR 500 000 и EUR 750 000 в случаите, в които:
 - i) нарушението, посочено в член 3, буква а), е извършено със сериозно нехайство или
 - (ii) нарушение, посочено в член 3, букви б) – з):
 - е извършено със сериозно нехайство и причинява смъртта или сериозни увреждания на лице, или
 - е извършено умишлено и причинява значителни щети на въздуха, почвата или водата или на животните или растенията, или
 - (iii) нарушението, посочено в член 3, е извършено умишлено в рамките на престъпна организация по смисъла на Рамково решение [... относно борбата с организираната престъпност];

- (в) максимален размер от поне между EUR 750 000 и EUR 1 500 000 в случаите, в които:
 - (i) нарушение, посочено в член 3, буква а), е извършено умишлено или
 - (ii) нарушение, посочено в член 3, букви б) – е), е извършено умишлено и причинява смъртта или сериозни увреждания на лице;

Държавите-членки могат да приложат система, в която глобата е пропорционална на оборота на юридическото лице, на постигнатата или предвидена финансовата облага от извършването на деянието или която и да е друга стойност, показваща финансовото състояние на юридическото лице, при условие че тази система позволява налагането на максимални глоби, които са равни поне на минимума за максималните глоби. Държавите-членки, които прилагат директивата в съответствие с такава система, уведомяват Комисията, че възнамеряват да го правят.

- 3. Държавите-членки, в които еурото не е прието, прилагат обменния курс между еурото и тяхната валута, публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз* на [...].
- 4. Санкциите, предвидени в този член, могат да бъдат придружени от други санкции или мерки, и по-специално:
 - (а) задължението да се възстановят щетите върху околната среда;
 - (б) изключването от правото за обществени облаги или помощи;
 - (в) временното или постоянно лишаване от право на практикуване на промишлена или търговска дейност;
 - (г) поставянето под съдебен контрол;
 - (д) съдебно решение за ликвидация;
 - (е) задължението за приемане на специфични мерки за отстраняване на последствията от поведение, като това, върху което се основава наказателната отговорност;
 - (ж) публикуването на съдебното решение, свързано с осъждането, или прилаганите санкции или мерки.

Член 8 *Докладване*

Най-късно до ... и на всеки три години след това държавите-членки предоставят информация на Комисията относно прилагането на настоящата директива под формата на доклад.

Въз основа на тези доклади Комисията представя доклад пред Европейския парламент и пред Съвета.

Член 9
Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива най-късно до [...]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби, както и таблица на съответствието между тези разпоредби и настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното си законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 10
Влизане в сила

Настоящата директива влиза сила на двадесетия ден след публикуването в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 11
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент:
Председател

За Съвета:
Председател